

Sygn. akt *I AGa 183/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Goldbeck-Malesińska

Sędziowie: Małgorzata Kaźmierczak (spr.)

Maciej Rozpędowski

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Dubrowska-Jurewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2021 r. w(...)

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.**

przeciwko **M. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 31 stycznia 2020 r. sygn. akt IX GC 64/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 80.000,89 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych osiemdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot:

- 23.253,67 zł od dnia 16 września 2017 r,

- 25.309,37 zł od dnia 3 listopada 2017 r,

- 31.437,94 zł od dnia 18 listopada 2017 r;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 6.418 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w (...)) kwotę 2.200,87 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 8.051 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Kaźmierczak Małgorzata Goldbeck-Malesińska Maciej Rozpędowski

UZASADNIENIE

Powód, (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. P., prowadzącego fermę drobiu w S. kwoty 80.000,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od :

- kwoty 23.253,67 zł od dnia 16 września 2017 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 25.309,37 zł od dnia 3 listopada 2017 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 31.437,94 zł od dnia 18 listopada 2017 r. do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 grudnia 2017 r. Sąd Okręgowy w (...) uwzględnił powództwo w całości.

Powyższy nakaz zapłaty został zaskarżony przez pozwanego sprzeciwem, w którym wniósł on o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w (...) oddalił powództwo (pkt 1), kosztami postępowania obciążył powoda i z tego tytułu zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.900 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2) oraz nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego (...) kwotę 2.200,87 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt III).

Wydając powyższy wyrok Sąd pierwszej instancji ustalił, że powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie m.in. produkcji pasz, pozwany zaś prowadzi działalność w zakresie hodowli kurcząt.

W czerwcu 2017 r. u pozwanego zjawiał się przedstawiciel handlowy powoda proponując nabycie paszy tańszej od tej, którą stosował pozwany. Pozwany postanowił spróbować współpracy z powodową firmą na kurniku (...). Pozwany miał w tym czasie 3 kurniki.

W dniu 19 czerwca 2017 r. strony zawarły Ramową Umowę Współpracy. Zgodnie z §1 tej umowy została ona zawarta w celu uregulowania wzajemnych stosunków w związku ze sprzedażą przez powoda pasz lub innych produktów – zwanych dalej towarem. W myśl § 2 umowy odbiorca – pozwany – zobowiązał się płacić za towar cenę umowną w nieprzekraczalnym terminie płatności zgodnie z fakturami VAT wystawionymi przez powoda, a powód zobowiązał się dostarczyć mu towar w ilościach i terminach uzgodnionych między stronami. Wedle § 9 umowy w sprawach w niej nieuregulowanych zastosowanie mają Ogólne Warunki Sprzedaży i (...) Sp. z o.o. (zamieszczonymi na odwrotnej stronie umowy), które stanowią integralną część niniejszej umowy. Odbiorca oświadczył, że zapoznał się z ich treścią.

Zgodnie z § 3 ust. 5 Ogólnych Warunków Sprzedaży i (...) Sp. z o.o. jeżeli kupujący popadł w opóźnienie z płatnościami należnymi na podstawie więcej niż jednej faktury, powód ma prawo zaliczenia jakiegokolwiek zapłaty dokonanej przez kupującego z tytułu jakiegokolwiek faktury w pierwszej kolejności na poczet odsetek za opóźnienie, a następnie należności najdawniej wymagalnych. Postanowienie niniejszej uchyla uprawnienie dłużnika, o którym mowa w art. 451 §1 k.c. Jednocześnie powód zastrzegł sobie prawo dokonania kompensaty z tytułu innych wierzytelności i zobowiązań, zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego. Wedle § 3 ust. 6 OWS kupującemu służy wobec powoda prawo złożenia oświadczenia o potrąceniu za pisemną zgodą powoda. W myśl § 7 ust. 1 wszelkie reklamacje i inne roszczenia należy zgłaszać do powoda niezwłocznie i na piśmie pod rygorem utraty przez kupującego wszelkich roszczeń. Zgodnie z § 7 ust. 4 reklamacje jakościowe niewynikające z transportu kupujący musi zgłaszać niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 3 dni od daty wykrycia wady, nie później jednak niż 14 dni od dnia wydania mu towaru, załączając wszelką dokumentację i inne dowody związane z wykryciem wady pod rygorem utraty wszelkich roszczeń przez kupującego. W myśl § 7 ust. 9 brak zgłoszenia reklamacji w przewidzianych wyżej terminach powoduje utratę przez kupującego wszelkich roszczeń z tytułu rękojmi za wady. Wedle § 7 ust. 16 powód ma prawo wstrzymać się wobec kupującego

z realizacją jego roszczeń z tytułu gwarancji, reklamacji, innych roszczeń do czasu uregulowania wobec niego przez kupującego wszelkich zaległych należności. Zgodnie z § 7 ust. 18 wyłącza się stosowanie ogólnych warunków odpowiedzialności (...) Sp. z o.o. z tytułu rękojmi za wady towaru zawartych w dziale II tytułu XI księgi III kodeksu cywilnego. W myśl § 8 OWS odpowiedzialność odszkodowawcza powoda ograniczona jest wyłącznie do zasad określonych OWS. Powyższe oznacza niedopuszczalność wszelkich roszczeń kupującego wobec powoda niezajdujących wyrażonej podstawy

w OWS. Wyłączenie (ograniczenie) powyższe nie znajduje jednak zastosowania w przypadku, gdy działanie lub bezczynność powoda nosi znamiona winy umyślnej. [...] Wszelkie roszczenia odszkodowawcze wynikające z ustawy lub umowy, przysługujące kupującemu wobec powoda ulegają każdorazowo ograniczeniu do wysokości stanowiącej równowartość 10% wartości netto umowy, której dotyczą lub z której wynikają. [...] Kupującemu nie przysługuje prawo do rozwiązania umowy, umownego

i ustawowego odstąpienia od umowy z jakiegokolwiek przyczyny bez pisemnej zgody powoda.

W dniu 27 czerwca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 15 września 2017 r. tytułem paszy G. I S. na kwotę 32.973,26 zł brutto.

W dniu 14 sierpnia 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 2 listopada 2017 r. tytułem paszy S. S. na kwotę 25.309,37 zł brutto.

P. S. została wydana pozwanemu w dniu 14 sierpnia 2017 r.

W dniu 24 sierpnia 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 17 listopada 2017 r. tytułem paszy G. I S. na kwotę 31.437,94 zł brutto.

P. G. (1) I S. została wydana pozwanemu w dniu 24 sierpnia 2017 r.

W dniu 5 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 13 września 2019 r. tytułem paszy G. I S. i G. I. S. na kwotę 32.578,20 zł brutto.

W dniu 10 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 13 września 2017 r. tytułem paszy G. I. S. na kwotę 32.462,21 zł brutto.

W dniu 13 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 11 września 2017 r. tytułem paszy G. I. S. na kwotę 32.569,34 zł brutto.

W dniu 18 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 11 września 2017 r. tytułem paszy G. I. S. na kwotę 32.462,21 zł brutto.

W dniu 20 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 8 września 2017 r. tytułem paszy F. S. na kwotę 30.631,39 zł brutto.

W dniu 24 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 12 września 2017 r. tytułem paszy F. S. na kwotę 31.546,15 zł brutto.

W dniu 27 lipca 2017 r. powód wystawił w ciężar pozwanego fakturę VAT nr (...) z terminem płatności na dzień 5 września 2017 r. tytułem paszy F. S. na kwotę 20.595,17 zł brutto.

W dniu 27 października 2017 r. pozwany przelał na rachunek bankowy powoda kwotę 58.546,37 zł tytułem : zapłata za starter z 14 sierpnia 2017 r.

+ grower 1 z 24 sierpnia 2017r.

W dniu 8 listopada 2017 r. pozwany przelał na rachunek bankowy powoda kwotę 164.017,89 zł tytułem : zapłata za paszę, za stado 33.

Zgodnie z zaleceniami producenta brojlerów R. (...), średni dzienny przyrost masy ciała kurek i kogutków łącznie winien wynosić : na dzień 7

– 21,12 g (masa ciała 190 g), na dzień 14 – 40,94 g (masa ciała 476 g), na dzień 21 – 62,57 g (masa ciała 914 g), na dzień 28 – 80,22 g (masa ciała 1476 g), na dzień 35 – 90,87 g (masa ciała 2112 g), na dzień 42 – 94,17 g (k. masa ciała 2771 g), na dzień 49 – 91,40 g (masa ciała 3411 g), na dzień 56 – 84,43 g (masa ciała 4002 g), na dzień 63 – 75,02 g (masa ciała 4527 g), zaś na dzień 70 – 64,54 g (masa ciała 4979 g).

W dniach 27 lipca 2017 r. do 2 sierpnia 2017 r. pozwany zakupił łącznie 48.336 sztuk brojlerów.

Hodowane przez pozwanego brojlery były poddane opiece weterynaryjnej. Tytułem tej opieki zostały wystawione przez weterynarzy faktury na łączną kwotę 18.438,92 zł w dniach od 28 lipca 2017 r. do 8 listopada 2017 r.

W kwocie tej zawarte są szczepionki, leki i preparaty mineralno-witaminowe. Niektóre szczepionki i preparaty witaminowe podawane są standardowo, natomiast część była podawana na poprawę ląknienia ptaków, w związku z tym, że niechętnie jadły paszę.

W zakresie chowu kurcząt brojlerów używa się czterech grup technologicznych paszy : (...)

Stado brojlerów hodowane przez pozwanego w okresie od 19 czerwca 2017 r. do 4 sierpnia 2017 r. liczyło 50 tys. szt. Masa ciała kurczaków wynosiła : na 7 dzień tuczu 186 g (norma 189g), na 14 dzień tuczu 462 g (norma 480g), na 21 dzień tuczu 915g (norma 929 g), na 28 dzień tuczu 1481 g (norma 1501 g), na 35 dzień tuczu 1915 g (norma 2144g), na koniec tuczu 2250 g (norma 3137 g).

Dostawy paszy od powoda w ramach tzw. pierwszego chowu kształtowały się następująco : 19 czerwca 2017 r. - dostawa paszy S.,

27 czerwiec 2017 r. - dostawa paszy G. (...) lipiec 2017 r. – dostawa paszy G. (...), 10 lipiec 2017 r. – dostawa paszy G. I., 12 lipiec 2017 r. – dostawa paszy G. I., 18 lipiec 2017 r. – dostawa paszy G. I., 21 lipiec 2017 r. – dostawa paszy F., 24 lipiec 2017 r. – dostawa paszy F. i 27 lipiec 2017 r. – dostawa paszy F..

Kurczęta brojlery zostały wstawione do obiektu (...) pozwanego w dniu 19 czerwca 2017 r. Powodowa spółka przez cały okres tuczu brojlerów czyli od dnia 19 czerwca 2017 r. dostarczała paszę. 13 lipca 2017 r. została wstawiona mieszanka G. (...) i od tego momentu, po wstawieniu tej paszy, nie było zauważalnych żadnych objawów klinicznych i zmian anatomopatologicznych

u kurcząt, natomiast zmniejszyły się przyrostyienne ptaków i zmniejszyła się ilość pobieranej paszy przez ptaki. Zostały wykluczone czynniki zakaźne, wirusologiczne i bakteriologiczne. Mikroklimat na kurniku był bardzo dobry. Jedynym objawem jaki zaobserwowano było zmniejszone spożycie paszy przez kurczęta.

Tucz, który rozpoczął się 19 czerwca 2017 r. został ukończony z końcem lipca 2017 r. Mieszanki dostarczone przez powoda przed 13 lipca 2017 r. były dobrej jakości. P. dostarczona w dniach 14 i 24 sierpnia 2017 r. dotyczyła innego stada ptaków, innego cyklu produkcyjnego.

Pozwany w dwóch pozostałych kurnikach stosował paszę innego producenta i tam zostały osiągnięte zadowalające wyniki produkcyjne.

Natomiast w kurniku (...), na poziomie ok. 20 doby, po dostawie paszy G. I., ptaki zaczęły niechętnie pobierać paszę, w związku z tym zaczęły słabiej rosnać. Nie rosły tak szybko, jak powinny. W efekcie na 44 dobę kurczęta z kurnika (...) osiągnęły średnią masę – 2,3 kg, a powinny – 2,97 kg. Ptaki zjadły o 27% mniej paszy, bo była niesmaczna i w efekcie urosły o 650 gramów mniej na sztukę.

W dniu 2 sierpnia 2017 r. zostało sporządzone niepodpisane zgłoszenie reklamacyjne przy udziale przedstawiciela handlowego powoda P. G. (2). Pozwany zgłosił brak wagi u zdawanych brojlerów, na 44 dobę życia średnia waga kurcząt 2,25, (...) 1,86. [...] Do 28 doby życia kurczęta trzymały cały czas 100% normy dziennych przyrostów. W ostatnich 14 dniach życia pogorszenie tempa wzrostu, w szczególności w ostatnim tygodniu tuczu kurczęta przestały rosnąć, spadła też częstotliwość pobierania paszy. Kurczęta niechętnie zjadały zadaną paszę. W zgłoszeniu reklamacyjnym wpisano jako datę dostawy paszy 5.07 do 27.07.

Jako wagę ptaków wpisano : 7 dzień – 188g, 14 dzień – 480g, 21 dzień – 915 g, 35 dzień – 1.910 g, ostatni dzień tuczu – 2.360g.

W rubryce „pobranie paszy w ciągu 7 dni od zgłoszenia reklamacji” wpisano : około 56 ton, ptaki jadły zgodnie z normą, natomiast nie przekładało się to na przyrosty; dopiero po dostawie z dnia 24 lipca przestały żerować.

P. G. (2) przyjechał na fermę pozwanego i przyjął reklamację. Po spotkaniu P. G. (2) oraz kierownika w powodowej spółce z pozwanym ustalono, że powodowa spółka pokryje straty pozwanego w ten sposób, że na 40 tys. zł zostaną wystawione faktury korygujące, zaś pozostałe 40 tys. zł zostanie skompensowane niższą ceną paszy na przyszłe dostawy, o ok. 50 zł netto za tonę. Jednak po kilku dostawach powodowa spółka wycofała się z dostaw paszy w ogóle.

Powodowa spółka dostarczyła paszę S. w ramach kolejnego rzutu, za cenę obniżoną o 50 zł netto za tonę. Jednak pasza ta była zanieczyszczona pałeczkami beztlenowca, który powoduje martwicowe zapalenie jelit. Został to zbadane przez laboratorium w R.. Wyniki przedstawiono powodowi, jednak pozostało to bez odpowiedzi.

W dniu 4 września 2017 r. pozwany wraz z pracownikiem zwieźli pozostałą na obiekcie nr 3 paszę F. S. nr partii (...) w ilości 8 ton; jej dalsze przechowywanie w silosach nie było możliwe, z uwagi na konieczność zabezpieczenia w paszę nowego stada, do czego niezbędne były dwa silosy.

W badaniu weterynaryjnym przeprowadzonym w Weterynaryjnym Laboratorium (...) w G. w dniu 3 sierpnia 2017 r. nie stwierdzono w próbkach wyciętych narządów kur ze stada pozwanego obecności materiału genetycznego R..

W badaniu przeprowadzonym w dniach 16-18 sierpnia 2017 r.

w laboratorium (...) w O. Wydział (...) (...) (...) P.

nr (...) (...) stwierdzono odnośnie paszy B. F. S. (...)(...): (...), (...) (...)– nie stwierdzono, (...) oraz (...) (...) W sprawozdaniu

z badań wskazano, że próbka paszy została dostarczona w foliowej reklamówce.

W sprawozdaniu z badań paszy (...) F. S. (...). N. z dnia 12 września 2017 r. nr (...) stwierdzono liczbę anizydynową wyekstrahowanego tłuszczu na (...) liczbę kwasową wyekstrahowanego tłuszczu na (...) K. (...) oraz liczbę nadtlenną wyekstrahowanego tłuszczu na (...). Interpretując wyniki badania pracownik firmy wykonującej badania podał, że tłuszcz zawarty w paszy psuje się, ale na uwagę zasługuje jeszcze bardzo wysoka liczba kwasowa tłuszczu. Albo produkt jest wrażliwy, albo tłuszcz użyty w procesie produkcji był słabej jakości.

W wynikach badań w kierunku mytotoksyn stwierdzono obecność niwalenolu, jest to rodzaj mytotoksyny. M. są to metabolity grzybów pleśniowych, które porażają ziarna zbóż i kłosy na polu. Jeśli ziarna zbóż są porażone tymi grzybami, to dochodzi do przemian metabolicznych, których produktami są właśnie mytotoksyny. Jeśli takie ziarno zostanie użyte do produkcji pasz, to ta pasza będzie skażona mytotoksynami. Obecność mytotoksyn w paszy powoduje obniżenie parametrów produktywności z racji tego, że mytotoksyna niwalenolu dostaje się przez układ pokarmowy, oddechowy i przez skórę, oddziałuje także na narządy, głównie wątrobę, którą uszkadza.

W badaniach w kierunku jakości tłuszczu została przekroczona liczba kwasowa. Liczba kwasowa w tłuszczach jest to liczba wolnych kwasów tłuszczowych w 1 g tłuszczu. W wyniku przemian tych wolnych kwasów tłuszczowych powstają toksyczne aldehydy i ketony. Ketony przyspieszają perystaltykę jelit i uszkadzają błony śluzowe jelit, powodując

zaburzenia wchłaniania i wykorzystania substancji odżywczych, powodują też biegunki, co skutkuje pogorszeniem parametrów zootechnicznych i produkcyjnych, w tym zmniejszony wskaźnik wykorzystania paszy i zmniejszone przyrosty dzienne.

W wyniku jęlczenia tłuszczu powstaje też kwas masłowy, który ma nieprzyjemny kwas i zapach. Jeżeli znajduje się on w dużej ilości, powoduje nawet jadłowstręt u zwierząt. Przekroczenie ilości kwasów tłuszczowych, tj. liczby kwasowej, mogło nastąpić na skutek zakupu złej jakości tłuszczu lub nieprawidłowych warunków przechowywania.

W lipcu 2017 r. stwierdzono u kurczaków niechęć do pobierania paszy, co wynikało ze złej jakości tłuszczów użytych do jej produkcji. Wdrożone badania wykazały, że do produkcji paszy użyto tłuszczów zjełczałych, nadto w paszy wykryto mitotoksyny. Pozwany poniósł stratę w hodowli, gdyż zaszła potrzeba użycia większej ilości paszy na 1 kg żywca. Kury uzyskały wagę ok. 2.300 g w 42 dobie życia, a powinny osiągać prawie 3 kg. Badania paszy dotyczyły paszy dostarczonej w lipcu 2017 r.

W okresie czerwiec/wrzesień 2017 r. odbyły się u pozwanego dwa chowy. Ostatniego dnia tuczu przy pierwszym chowie, który skończył się na początku sierpnia 2017 r. przeprowadzono doświadczenie. Wstrzymano paszę z firmy powoda, podano natomiast paszę innego producenta i okazało się, że kurczaki rzuciły się na tą paszę, wykazując wysokie zainteresowanie i bardzo chętnie ją pobierały. Dowodzi to tego, że pasza powoda cechowała się kiepską smakowitością.

Problemy z paszą powoda wystąpiły przy paszy G. I. i F. przy pierwszym chowie oraz przy paszy S. przy drugim chowie.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2017 r. przedstawiciel powoda odnosząc się do wyników badania paszy M. F. S. w kierunku obecności mytotoksyn ((...) (...)) wskazał, że na podstawie badania trudno określić negatywny wpływ tychże poziomów mytotoksyn na wyniki produkcyjne ptaków, w szczególności w końcowej fazie tuczu. Nadto próba paszy została dostarczona w reklamówce foliowej zamiast w bezpiecznej kopercie, w związku z czym mogła ulec zanieczyszczeniu.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2017 r. W. G., opiekujący się stadem brojlerów pozwanego, wskazał, że w paszy pozwanego przekroczony został poziom niwalenolu, który wynosił(...)na kg żywca, która to wartość jest wyższa niż tolerowana dzienna dawka, która wynosi dla kurcząt wysokoprodukcyjnych (...) niwalenolu na kg żywca. N. stanowi potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz negatywnie wpływa na produktywność zwierząt.

Pismem z dnia 8 września 2017 r. przedstawiciel powoda wskazał, że dopuszczalna zawartość niwalenolu w paszach dla drobiu, nie została dotąd ustalona. (...) (panel (...)) ustalił tolerowaną dzienną dawkę niwalenolu na wartość (...) a zatem na poziomie wyższym, niż stwierdzony w paszy powoda.

Pismem z dnia 15 września 2017 r. W. G. zaznaczył, że niwalenol w dawce powyżej oznaczonej wykazuje działanie niekorzystne dla produktywności zwierząt. Nadto w paszy (...) F. S. nr partii (...) stwierdzono wadę w postaci braku smakowitości jako konsekwencję użycia do jej produkcji tłuszczu słabej jakości (o wysokim stopniu zjełczenia), co skutkowało brakiem spożycia przedmiotowej paszy przez kurczęta brojlery i niekorzystny efekt ekonomiczny producent drobiu.

Pismem z dnia 20 listopada 2017 r. pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 81.800,04 zł z tytułu szkody poniesionej wskutek dostarczenia wadliwej paszy z kwoty 245.817,93 zł. Wierzytelność powoda umorzyla się wskutek potrącenia do kwoty 164.017,89 zł.

Pismem z dnia 3 października 2017 r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty łącznie 302.565,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem należności za sprzedaż paszy.

Pismem z dnia 8 listopada 2017 r. pozwany wezwał powoda do zapłaty kwoty 81.800,04 zł tytułem poniesionych strat, wynikających z dostarczenia wadliwej paszy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że nie ulega wątpliwości, iż pozwany uregulował płatności za fakturę nr (...) z dnia 14 sierpnia 2017 r. oraz fakturę (...) z dnia 24 sierpnia 2017 r. Jak wynika bowiem z potwierdzenia przelewu z dnia 27 października 2017 r. pozwany zapłacił na konto powoda kwotę 58.546,37 zł, wpisując w tytule przelewu „zapłata za starter z 14 sierpnia 2017 + (...) 1 z 24 sierpnia 2017”. Wprawdzie kwota tego przelewu (58.546,37 zł) jest nieznacznie większa od kwot wynikających z zsumowania faktur z dnia 14 sierpnia 2017 r. oraz z dnia 24 sierpnia 2017 r. (56.747,31 zł), to nie zmienia to jednak faktu, iż należność wynikająca z tych faktur została uregulowana. Pozwany bowiem wyraźnie w tytule przelewu wskazał, że reguluje płatność za faktury z dnia 14 sierpnia 2017 r. oraz 24 sierpnia 2017 r. wpisując w tytule przelewu także rodzaj paszy, który wynika z tych faktur (odnośnie faktury z dnia 14 sierpnia 2017 r. jest to pasza S., zaś w zakresie faktury z dnia 24 sierpnia 2017 r. jest to pasza G. I). Odwołując się do art. 451 § 1 k.c. Sąd pierwszej instancji wskazał, że skoro zatem pozwany wyraźnie wskazał, na poczet jakiego długu, wynikającego z jakiej faktury, reguluje należność, powód nie może zmieniać sposobu zarachowania zapłaty wskazanego przez dłużnika. Powód powoływał się w tym zakresie na postanowienia Ogólnych Warunków Sprzedaży i Innych Umów powoda, które wyłączają zastosowanie art. 451 k.c., jednak Sąd I instancji nie uznał tego dokumentu za wiążący powoda.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiotowe Ogólne Warunki Sprzedaży zawierają postanowienia rażąco niekorzystne dla pozwanego, naruszające zasadę słuszności (sprawiedliwości) kontraktowej.

W ocenie Sądu pierwszej instancji strona powodowa wykorzystwała swoją przewagę ekonomiczną w celu wymuszenia na pozwanym, oprócz podpisania umowy, także podpisanie Ogólnych Warunków Sprzedaży, które zawierają postanowienia skrajnie niekorzystne dla pozwanego, ograniczające możliwość składania zarzutów potrącenia, ograniczające odpowiedzialność odszkodowawczą powoda wobec pozwanego czy właśnie uchylając zastosowanie art. 451 §1 k.c. Powód nie może zaś zasłaniać się postanowieniami Ogólnych Warunków Sprzedaży, które w sposób rażący naruszają zasadę słuszności kontraktowej przewidując postanowienia dalece przewyższające swą surowością praktyki stosowane w normalnym obrocie handlowym. W związku z tym twierdzenia i zarzuty powoda bazujące na przedmiotowych Ogólnych Warunkach Sprzedaży nie mogą zostać zaakceptowane i poddane ochronie prawnej przez Sąd. Sąd Okręgowy przyjął, że przekraczają one granice swobody umów, wynikające z art. 353¹ k.c.

W ocenie Sądu pierwszej instancji przedmiotowe Ogólne Warunki Sprzedaży naruszają zasady współzycia społecznego, gdyż powód wykorzystał swoją przewagę ekonomiczną do jednostronnego narzucenia pozwanemu warunków umownych, które stawiały go z góry na przegranej pozycji, a co do których pozwany nie miał możliwości wyrażenia sprzeciwu, o ile chciał współpracować z powodem. Sąd Okręgowy przyjął zatem, że wskutek naruszenia zasady współzycia społecznego, Ogólne Warunki Sprzedaży są nieważne na podstawie art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c., a strony na mocy

art. 58 § 3 k.c. pozostają związane umową ramową współpracy z dnia

19 czerwca 2017 r. i zawartymi na jej podstawie, poszczególnymi transakcjami sprzedaży paszy.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że pozwany twierdzi w swych wyjaśnieniach złożonych przed Sądem, że płatność za fakturę nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. została uregulowana. Na dowód tego pozwany przedłożył potwierdzenie przelewu bankowego z dnia 8 listopada 2017 r. na kwotę 164.017,89zł. Łączna zaś kwota faktur z tzw. pierwszego rzutu paszy wyniosła 245.817,93 zł. Jak wynika z oświadczenia pozwanego z dnia 20 listopada 2017 r. pozwany potrącił z wierzytelności powoda z tytułu faktur za dostawę paszy z pierwszego rzutu, tj. z kwoty 245.817,93 zł, kwotę 81.800,84 zł tytułem poniesionej szkody w związku z niewłaściwą jakością dostarczonej paszy. Sąd pierwszej instancji zastrzegł, że jak wskazywał sam pozwany, skutki podania niewłaściwej jakości paszy zaczęły się po dostawie paszy G. I., kiedy to spadło spożycie wody przez brojlery, paszy i masa ciała nie szła w górę, czyli kurczaki nie rosły. Także świadek W. G. zeznał, że w momencie zakupu paszy G. I (a właśnie tej paszy dotyczy faktura nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r.) nie było zastrzeżeń do jakości tej paszy, bo paszy G. I używa się do 20 dnia tuczu, a problem powstał po 20 dniu, po paszy G. I.. Tym samym wszelkie zarzuty pozwanego co do jakości paszy nie dotyczą faktury nr (...) z dnia 27 czerwca

2017 r. – faktura ta dotyczyła bowiem paszy G. I stosowanej na wcześniejszym etapie tuczu, co do której pozwany nie miał zastrzeżeń. W związku tym twierdzenia pozwanego w zakresie niewłaściwej jakości paszy są bezprzedmiotowe w odniesieniu do płatności za tą fakturę. Pozwany wskazywał jednak, że także i ta faktura została przez niego zapłacona, mianowicie przelewem bankowym z dnia 8 listopada 2017 r. na kwotę 164.017,89 zł, gdzie w tytule wskazano „zapłata za paszę, za stado (...)”. Powstaje w związku z tym wątpliwość, czy wpłatę tą można zarachować na poczet faktury nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. W ocenie Sądu Okręgowego należy w tym kontekście uwzględnić wszelkie okoliczności towarzyszące złożeniu przez pozwanego tego przelewu bankowego, w tym przede wszystkim jego oświadczenie z dnia 20 listopada 2017 r. o potrąceniu wzajemnych roszczeń. Potrącenie to dotyczyło faktur z tzw. pierwszego rzutu na łączną kwotę 245.817,93 zł, z której to kwoty pozwany potrącił kwotę 81.800,40 zł tytułem poniesionej szkody. Powód, jak zeznał pozwany oraz świadek W. G. wiedział o problemach

z paszą na gospodarstwie powoda i zaproponował upust na zakup kolejnej porcji paszy. Zeznania te mają potwierdzenie w materiale sprawy, skoro

z faktury nr (...) z dnia 24 sierpnia 2017 r., a więc dotyczącej kolejnego rzutu, wynika kwota netto za jednostkę paszy 1.220,00 zł, podczas gdy z faktury nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r., dotyczącej pierwszego rzutu, wynika kwota netto 1.270,00 zł za jednostkę paszy. Sąd Okręgowy przyjął zatem za wiarygodne zeznania świadka W. G. i pozwanego, że ustalono w ramach rekompensaty za złą jakość paszy obniżkę ceny na kolejne dostawy o 50 zł za tonę. W aktach sprawy znajduje się nadto niepodpisane zgłoszenie reklamacyjne z dnia 2 sierpnia 2016 r. [powinno być 2017], z którego wynika, że ptaki przestały żerować po dostawie z dnia 24 lipca.

W ocenie Sądu Okręgowego z powyższego wynika zatem, że przedstawiciele powoda mieli świadomość problemów związanych ze złą jakością paszy dostarczanej pozwanemu i próbowali tej sytuacji zaradzić stosując upust cenowy na kolejne dostawy paszy. Jednak kolejna dostawa paszy S. w drugim rzucie również była wadliwa z uwagi na zanieczyszczenie pałeczkami beztlenowca, który powoduje martwicowe zapalenie jelit. Do kontynuacji współpracy zatem nie doszło. Wyżej opisane okoliczności mają wpływ na sposób wykładni oświadczenia pozwanego zawartego w tytule przelewu bankowego z dnia 8 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy przyjął bowiem, że powód miał świadomość, co do których dostaw pasz pozwany miał zastrzeżenia w zakresie jakości i które z faktur kwestionował. W związku z tym, uwzględniając okoliczności sprawy, za zasadne uznać należy twierdzenie pozwanego, że zapłata z dnia 8 listopada 2017 r. dotyczyła m.in. faktury nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. Pozwany wskazał w tytule przelewu wprawdzie ogólnie, że płaci za paszę, za stado (...), jednak z okoliczności sprawy wynika, że przedstawiciele powoda doskonale zdawali sobie sprawę z tego, które dostawy i które faktury są kwestionowane przez pozwanego. Skoro zaś faktura nr (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. dotyczyła dostawy paszy, której jakości powód nie kwestionował, to uznać należy, że regulując na rzecz powoda kwotę 164.017,89 zł zapłacił powodowi należność także i za tą fakturę. Dokonując zatem zgodnie z art. 65 §1 k.c. wykładni oświadczenia woli pozwanego z dnia 20 listopada 2017 r. o potrąceniu wierzytelności powoda z wierzytelnością pozwanego z tytułu poniesionej szkody, Sąd pierwszej instancji uznał, że, choć nie wynika to bezpośrednio z tekstu oświadczenia, pozwany potrącił z wierzytelnością powoda tą swoją wierzytelność, która dotyczy paszy wadliwej; co do tego, które dostawy były wadliwe, przedstawiciele powoda mieli świadomość. Skoro zaś dostawa, której dotyczy faktura (...) z dnia 27 czerwca 2017 r. była prawidłowa, to tej faktury nie dotyczy oświadczenie o potrąceniu, a należność za tą fakturę została przez pozwanego uregulowana przelewem bankowym z dnia 8 listopada 2017 r.

O kosztach postępowania Sąd pierwszej instancji orzekł w pkt. II wyroku, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie

art. 98 §1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia

22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 w brzmieniu po 27 października 2016 r.)

Rozstrzygnięcie w pkt. III wyroku uzasadniono treścią

art. 113 ust. 1 u.k.s.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go

w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu powód zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 217 § 2 k.p.c. poprzez nie pominięcie przez Sąd pierwszej instancji twierdzeń i dowodów zgłaszanych przez pozwanego zawartych w szczególności w piśmie z dnia 15 listopada 2019 r., złożonym na rozprawie w dniu 20 listopada 2019 r.,
2. art. 233 § 1 i 2 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie przez sąd pierwszej instancji granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego,
3. art. 233 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest pominięciem dokumentów wskazujących, że strony układając swój stosunek prawny poprzez zawarcie Umowy Współpracy wraz z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży wyłączyły zastosowanie art. 451 k.c., ograniczyły możliwość wzajemnych potrąceń, ustaliły szczegółową procedurę reklamacyjną oraz ograniczyły odpowiedzialność odszkodowawczą powoda.

II. naruszenie prawa materialnego, tj.:

1. art. 353¹ k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż Ogólne Warunki Sprzedaży wiążące strony postępowania zawierają postanowienia rażąco niekorzystne dla pozwanego, naruszające zasadę słuszności (sprawiedliwości) kontraktowej,
2. art. 451 § 1 k.c. poprzez nieuwzględnienie dyspozytywnego charakteru niniejszego przepisu i jego zastosowanie przy rozstrzyganiu spraw, pomimo tego, iż strony całkowicie wyłączyły jego zastosowanie, w łączącym je stosunku prawnym,
3. art. 353¹ k.c. w zw. z art. 451 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i wadliwe przyjęcie, iż nie mieści się w granicach swobody umów zawarcie umowy wraz z OWS, w którym strony uchyliły zastosowanie art. 451 § 1 k.c. i uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że zapis ten jest skrajnie niekorzystny dla pozwanego, narusza zasadę słuszności kontraktowej i dalece przewyższa swą surowością praktyki stosowane w obrocie handlowym, do jakiegokolwiek wymuszenia związanego z podpisywaniem OWS, jak również ażeby doszło do wykorzystania przewagi ekonomicznej;
4. art. 451 k.c. w zw. z art. 353⁵ k.c. w zw. z art. 58 § 2 k.c. i art. 5 k.c. poprzez uznanie, że postanowienie umowne o uchyleniu zastosowania art. 451 § 1 k.c. jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, co w konsekwencji nie powinno doprowadzić do uznania tego postanowienia za dotknięte nieważnością,
5. art. 65 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczenia woli pozwanego z dnia 20 listopada 2017 r. o potrąceniu wierzytelności powoda z wierzytelnością pozwanego z tytułu poniesionej szkody, polegającej na przyjęciu, że pozwany potrącił z wierzytelnością powoda ze swoją wierzytelnością.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez orzeczenie, aby pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 80.000,98 zł wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od:

- kwoty 23.253,67 zł od dnia 16 września 2017 r. do dnia zapłaty,
- kwoty 25.309,37 zł od dnia 3 listopada 2017r. do dnia zapłaty,
- kwoty 31.437,94 zł od dnia 18 listopada 2017 r. do dnia zapłaty.

oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem pierwszej instancji i Sądem drugiej instancji wg norm przepisanych, ewentualnie na wypadek uznania przez sąd. że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy lub że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości - o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja okazała się uzasadniona.

Sąd Apelacyjny przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, nie dzieląc wywodów prawnych tego sądu.

Rozważeniu w pierwszej kolejności podlegał zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (w brzmieniu sprzed ustawy nowelizującej k.p.c. z dnia 4 lipca 2019 r.) Zdaniem Sądu odwoławczego motywy rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, zarówno w warstwie faktycznej, dowodowej, jak i prawnej zostały wyrażone w uzasadnieniu w sposób jasny i kompleksowy, umożliwiając pełną kontrolę instancyjną orzeczenia, stąd powyższy zarzut regulujący wymogi konstrukcyjne uzasadnienia nie zasługiwał na uwzględnienie. Ewentualnie nieprzekonujący charakter wywodów Sądu pierwszej instancji może być podstawą wytykania błędów proceduralnych, czy kwestionowania zasadności orzeczenia, a nie podważania formalnej zawartości uzasadnienia.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zarzutu naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. dotyczącego nie pominięcia przez Sąd pierwszej instancji pisma pozwanego z dnia 15 listopada 2019 r. Podkreślić należy, że to w gestii sądu leży decyzja o pominięciu danych twierdzeń i wniosków dowodowych, oceniając przy tym ich znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy oraz wpływu na możliwość przedłużenia postępowania. Mając na względzie, że przedłożone przez stronę pozwaną dowody w postaci polecenia przelewów były istotne dla kwestii ustaleń w zakresie rozliczeń pomiędzy stronami, słusznie Sąd Okręgowy nie uczynił ich przedmiotem pominięcia. Godzi przy tym zauważyć, że powód miał możliwość ustosunkowania się do twierdzeń oraz wniosków dowodowych strony pozwanej przedstawionych w tym piśmie, co uczynił w piśmie procesowym z dnia 22 listopada 2019 r.

Zasadne oraz prowadzące do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia okazały się natomiast zarzuty naruszenia prawa materialnego. W tym zakresie wskazać należy, że zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. odnoszące się do nieustalenia przez Sąd pierwszej instancji, iż strony tworząc łączący ich na podstawie umowy współpracy wraz z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży stosunek prawny wyłączyły uregulowania dotyczące możliwości zarachowania wpłat oraz potrąceń, winny być przedmiotem oceny z punktu widzenia uchybień prawa materialnego. Wbrew bowiem twierdzeniom apelującego, Sąd pierwszej instancji nie pominął faktu, że strony zawarły przedmiotową umowę wraz z ww. postanowieniami, ale ocenił tenże stosunek prawny na podstawie przepisów kodeksu cywilnego jako niezgodny z zasadami współżycia społecznego i w rezultacie nieważny.

Tymczasem, nie można zgodzić się z wywodami Sądu pierwszej instancji polegającymi na uznaniu, że Ogólne Warunki Sprzedaży zawierają postanowienia rażąco niekorzystne dla pozwanego, naruszają zasady sprawiedliwości kontraktowej oraz przewyższają swą surowością praktyki stosowane w obrocie handlowym. W szczególności nie znajduje oparcia w materiale dowodowym ocena Sądu i instancji, że pozwany zawarł przedmiotową umowę będąc pod wpływem presji ekonomicznej wynikającej z pozycji powoda, który miał mu narzucić warunki umowne, w tym Ogólne Warunki Sprzedaży. Strony postępowania są bowiem przedsiębiorcami, od lat prowadzącymi działalność na rynku

pasz, pozwany, jak sam zeznał, współpracował i współpracuje z wieloma firmami paszowymi i przedmiotowa umowa nie była pierwszą, którą podpisywał w zakresie dostaw pasz, zaś na współpracę z powodem zdecydował się z uwagi na korzystną cenę paszy. Na rozprawie w dniu 20 listopada 2019 r. pozwany nadto sam przyznał, że podpisał umowę z powodem, ale jej nie czytał, jak również, że nie pamięta czy czytał OWU przed podpisaniem umowy. Oczywistym przy tym jest, że skoro wraz z podpisaniem umowy pozwany podpisał Ogólne Warunki Sprzedaży, to miał możliwość zapoznania się z ich treścią przed zawarciem umowy. W ocenie Sądu odwoławczego, jeśli pozwany nie skorzystał z tej możliwości, wykazując się niedbalstwem i z własnej woli nie zapoznał się z treścią przedmiotowej umowy i OWS, to jako przedsiębiorca będący profesjonalistą, musi liczyć się z ewentualnymi, przyszłymi konsekwencjami prawnymi swoich decyzji. Taka postawa pozwanego wskazuje także jednoznacznie, że nie był on zainteresowany jakąkolwiek negocjacją warunków umowy, co nie może obecnie skutkować negatywnymi konsekwencjami dla powoda. Tezie o wykorzystaniu ekonomicznej przewagi przez powoda, zaprzecza także fakt, że strony postępowania przed podpisaniem umowy prowadziły rozmowy, co potwierdził sam pozwany w swoich zeznaniach. Pozwany nigdy również nie złożył żadnego oświadczenia uchylającego się od skutków prawnych jego oświadczenia woli, co wskazuje, że nie uważał, iż zawarta z powodem umowa była wymuszona przez powoda wykorzystującego swoją przewagę ekonomiczną. Z kolei umowa obiektywnie niekorzystna dla jednej strony może być uznana za czynność prawną sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, jeżeli do jej ukształtowania doszło w sposób wyraźnie krzywdzący pod presją faktycznej przewagi konkurenta (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt IV CSK 804/14). Okoliczności niniejszej sprawy wykluczają, że pozwany zawierając przedmiotową umowę znajdował się pod jakąkolwiek presją, w tym pod presją ekonomiczną. W konsekwencji, stwierdzić należy, że zawarta przez strony umowa współpracy wraz z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży nie naruszała zasady swobody umów i nie pozostawała w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 353¹ k.c.)

Rację ma także apelujący, wskazując, iż Sąd Okręgowy oceniając postanowienie umowne łączące strony, dotyczące wyłączenia stosowania

art. 451 § 1 k.c. nie uwzględnił dyspozytywnego charakteru tegoż przepisu. Tymczasem w piśmiennictwie jest bezspornym, że norma wynikająca z przepisu art. 451 § 1 k.c., i zawarte w niej reguły interpretacyjne, ma jedynie dyspozytywny charakter, a zatem o istnieniu lub braku wynikającego z niej uprawnienia konkretnego dłużnika i wierzyciela przesądza treść i zakres wyłączeń i uzgodnień poczynionych przez strony w konkretnej umowie.

Skoro zaś w zawartej umowie strony wyłączyły uprawnienie dłużnika przy spełnieniu świadczenia co do wskazania, który dług chce zaspokoić, uprawniając wierzyciela (powoda), przy opóźnieniu dłużnika z płatnościami więcej niż jednej faktury, do zaliczenia jakiegokolwiek wpłaty w pierwszej kolejności na poczet odsetek za opóźnienie, a następnie należności najdawniej wymagalnych, to brak podstaw do uznania, że taki zapis narusza zasadę słuszności kontraktowej, skoro w istocie spełnione świadczenie zostaje zaliczone na poczet długu najdawniej wymagalnego, co jest korzystne także dla dłużnika.

W świetle powyższego brak podstaw do uznania, że postanowienie umowne o wyłączeniu stosowania art. 451§1k.c. jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a w konsekwencji, iż jest dotknięte nieważnością, co czyni zarzut naruszenia art. 451k.c. w zw. z art. 353¹k.c. w zw. z art. 58§2k.c. i art. 5k.c. uzasadnionym.

Podobnie należało ocenić § 3 pkt 6 Ogólnych Warunków Sprzedaży, zgodnie z którym pozwany miał prawo złożenia oświadczenia o potrąceniu za pisemną zgodą powoda. Potrącenie umowne, zwane czasem również potrąceniem kompensacyjnym, jest pozakodeksową umową, zawieraną na ustalonych przez strony warunkach, w granicach określonych w art. 353¹ k.c. Jego dopuszczalność wynika z ogólnej zasady swobody umów, a umowa w tym zakresie podlega ocenie z punktu widzenia właściwości stosunku i zasad współżycia społecznego. Nie jest niedozwolonym postanowieniem umownym takie, które wyłącza lub istotnie ogranicza potrącenie wierzytelności przez podmiot niebędący konsumentem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2013 r., II CSK 191/13). Potrącenie dokonane przez pozwanego, bez zgody powoda było zatem bezskuteczne, jako pozostające w sprzeczności z OWS stanowiącymi, zgodnie z wolą stron integralną część umowy.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że postanowienia umowne zawarte w umowie współpracy oraz Ogólnych Warunkach Sprzedaży dotyczące potrącenia i wyłączenia stosowania art. 451 k.c. nie były niezgodne z zasadami współzycia społecznego i w konsekwencji nie mogły zostać uznane za dotknięte sankcją nieważności przewidzianą art. 58k.c. i przesądzać o oddaleniu powództwa.

W tych warunkach powód, na podstawie łączącego strony stosunku umownego mógł więc zarachować wpłaty dokonane przelewem przez pozwanego w dniu 27.10.2017 r. (vide: k. 271) i 08.11.2017r (k 272) na poczet należności najdawniej wymagalnych, nieobjętych pozwem ,długów pozwanego, których istnienia pozwany nie kwestionował. Łączny zakup paszy przez pozwanego opiewał na kwotę 302.565,24zł, co wynika wprost z faktur dołączonych przez pozwanego przy piśmie z 15.11.2019r (k 260-269), jak i z przedsądowego wezwania do zapłaty przedłożonego przez powoda(k 17). Pozwany przedłożył dowody zapłaty na łączną kwotę 222.564,26zł (k 271 i k 272), zatem do zapłaty pozostała kwota 80.000,98zł dochodzona przez powoda w niniejszym postępowaniu i objęta fakturami z 27.06.2017r (k 12),14.08.2017r (k 13) i 24.08.2017r (k 15).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 80.000,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od następujących kwot:

- 23.253,67 zł od dnia 16 września 2017 r.,
- 25.309,37 zł od dnia 3 listopada 2017 r.,
- 31.437,94 zł od dnia 18 listopada 2017 r.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. przy uwzględnieniu terminów płatności wynikających z poszczególnych w/w faktur.

W konsekwencji zmiany orzeczenia co do istoty sprawy, zmianie uległo też zawarte w punkcie II i III wyroku Sądu pierwszej instancji rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

O kosztach tych orzeczono, obciążając nimi pozwanego, stosownie do wyniku sporu, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1667). Na koszty te złożyły się kwoty: 1.001 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie I.3. na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano ściągnąć od pozwanego jako przegrywającego sprawę na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe, na które składały się koszty stawiennictwa świadków w łącznej kwocie 2.220,87 zł.

Z kolei o kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od apelacji w kwocie 4.001 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 4.050 zł.

Małgorzata Goldbeck-Malesińska Małgorzata Kaźmierczak Maciej Rozpędowski

"Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym".

Sekretarz sądowy

Patrycja Amilawska